

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 1404
van **MARIUS MEREMANS**
datum: 7 juli 2016

aan **BEN WEYTS**

VLAAMS MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, VLAAMSE RAND, TOERISME EN DIERENWELZIJN

Waterkrachtcentrales op de Dender - Potentieel

Op 17 augustus 2015 opende de minister de nieuwe waterkrachtcentrale in het sluizencomplex van Ham, in Limburg. Met de waterkrachtcentrale wordt één megawatt groene stroom per jaar geproduceerd, goed voor de elektriciteitsvoorziening voor 1000 gezinnen. De minister kondigde toen aan dat hij het project wilde uitbreiden langs het Albertkanaal met nog eens vier waterkrachtcentrales. De totale investeringskost zou 20 miljoen euro bedragen maar is volgens de huidige resultaten op zeven jaar tijd volledig terugverdiend.

Naast deze relatief grote waterkrachtcentrales bestaan er kleinere (micro / mini) waterkrachtcentrales als duurzame energiebron. Over het potentieel van kleine waterkrachtcentrales in Vlaanderen liet ODE reeds in 1999 een studie uitvoeren. De mogelijkheden voor Vlaanderen lijken op het eerste zicht beperkt door beperkte valhoogte.

1. Op welke wijze werd het potentieel van energie uit waterkracht op de Dender reeds onderzocht? Graag een overzicht van de actuele en toekomstige hoogteverschillen op de Dender en het daarbij horende waterkrachtpotentieel.
2. Is er volgens de minister een potentieel om kleine waterkrachtcentrales te ontwikkelen langs de Dender? Waarom wel/niet?
 - a) Indien wel, overweegt de minister om (mee) te investeren in kleine waterkrachtcentrales op de Dender?
 - b) Indien niet, wat zijn de belemmeringen die het potentieel van kleine waterkrachtcentrales op de Dender fnuiken?
3. Is er volgens de minister een potentieel om grote waterkrachtcentrales te ontwikkelen langs de Dender? Waarom wel/niet?
4. Indien wel, overweegt de minister om hierin te investeren analoog met de waterkrachtcentrales op het Albertkanaal?
 - a) Zo ja, welke bouw-, plan-, en studiewerken bieden hiervoor opportuniteiten?
 - b) Indien niet, wat zijn de belemmeringen die het potentieel van kleine waterkrachtcentrales op de Dender fnuiken?

ANTWOORD

op vraag nr. 1404 van 7 juli 2016

van **MARIUS MEREMANS**

1. Voor het ambtsgebied van Waterwegen en Zeekanaal NV (W&Z) werd de haalbaarheid van waterkrachtcentrales op de Dender, op de Boven-Schelde, op de Leie en het Zeekanaal Brussel-Schelde onderzocht. Voor de Dender gelden de volgende hoogteverschillen ter hoogte van de stuwsluizen:
 - Geraardsbergen: 1,62 m
 - Idegem: 2,35 m
 - Pollare: 2,51 m
 - Denderleeuw: 2,20 m
 - Terafene: 0,56 m
 - Aalst: 1,78 m
 - Denderbelle: 2,01 m
 - Dendermonde: 1,90 m.

De hoogteverschillen blijven in de toekomst hetzelfde met uitzondering van deze ter hoogte van de stuwsluizen Denderleeuw-Terafene. In kader van het project 'Stuwen op de Dender' wordt voorzien dat de stuw in Terafene wordt weggehaald. Het project zit momenteel nog in studiefase. Van zodra het project-MER is doorlopen en het voorontwerp klaar is, zal er meer duidelijkheid zijn over de impact van het project op het hoogteverschil.

De kwantitatieve inschatting van de productiecapaciteit van een waterkrachtcentrale op de Dender, die gebeurde in de studie van 2000, varieerde tussen 53 en 301 MWh, afhankelijk van de site.

- 2-4. Voor W&Z ligt de beleidsprioriteit momenteel op de modernisering van de stuwsluizen. Uit de intussen ietwat gedateerde studie bleek wel dat enkele sites een potentieel voor deze doelstellingen hadden. Het is echter zo dat naar aanleiding van de studie werd besloten om geen waterkrachtcentrales op de Dender te voorzien omwille van problemen op het vlak van ecologie, continuïteit in waterbeschikbaarheid en waterwegbeheer. De goede werking van een waterkrachtcentrale hangt namelijk nauw samen met een voldoende stabiele aanvoer van water, wat in de Dender gedurende een lange periode allerm minst het geval is. De verdeling van het beschikbare water houdt in de toekomst des te meer verband met toenemend schutgebruik en functioneren van vispassages. Voor deze laatste mag de mogelijkheid om een geschikte lokstroom te creëren niet in het gedrag komen. Tot op vandaag loopt het onderzoek naar oplossingen om migrerende vissen weg te houden uit turbulentie van stuwen, turbines en pompen. Het lokaal ontwerp van alle te vervangen stuwen en aan te leggen vispassages vormt een set gegevens welke niet opgenomen werden in de vroegere studie vermeld onder vraag 1. Omgekeerd is het zo dat naar aanleiding van de resultaten van de studie vermeld onder vraag 1 werd besloten om de optie voor waterkracht niet uit te werken, en werden/worden ze niet beschouwd in de lokale ontwerpstudies voor de vernieuwing van de stuwen op de Dender. Er wordt dan ook niet overwogen om hierin te investeren.